

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 253 • Vychází 31. ledna 2025

Milí čtenáři,

jak zjistíte uvnitř čísla, vyhrála Calla soudní spor, který se týká rekreačního komplexu VIVA Lipno. Trvalo to dlouho, stálo to spoustu času, ale povedlo se. Ve sporu šlo o to, zda resort v lese, na břehu Lipna a daleko od obce splňuje parametry rekreačního komplexu, přestože ho investor přejmenoval na bytový. Rekreační komplexy totiž podléhají zjišťovacímu řízení EIA, zatímco bytové nikoli. A tajemné zkratky EIA se někteří investoři bojí jako čert kříže.

Na účelovost přejmenování spolky upozorňují od počátku. Investor, který se chtěl procesu posuzování vlivů na životní prostředí vyhnout, teď pláče novinářům na rameni. Podle vyjádření jeho zástupce v MF DNES prý rozsudek „vytváří precedens, který stavebníky trestá za domnělé chyby úřadů“ a „přinese další prodloužení stavebních řízení.“ „Ta přitom již nyní patří mezi nejdelší a nejkomplikovanější na světě. Jedná se nicméně jen o další z výzev, kterou jsme připraveni na naší cestě překonat. Pokračujeme v přípravě našeho projektu, ke kterému se kladně staví nejen příslušné úřady, ale který vítá i obec Lipno nad Vltavou,“ cituje článek jednatele Jana Jedličku. Jenže stavebník se potrestal sám, neboť se pokoušel zjišťovacímu řízení za tichého přikyvování úřadů vyhnout.

Také starosta Lipna Zdeněk Zídek je překvapený a navíc zjevně trpí amnézií, neboť pro MF DNES uvedl, že „o údajné změně označení na komplex pro trvalé bydlení žádné informace nemá.“ Asi nesleduje média a na místním šetření ke zvláště chráněným druhům, kde jsem účelové přejmenování osobně řešil, byl duševně nepřítomen. Zato přesně ví, o co jde oponentům, jejichž skutečné pohnutky zevrubně analyzoval: „Co se takzvaných ‚ekologických spolků‘ týká, jsou naše zkušenosti takové, že jim většinou o ochranu životního prostředí, krajiny či o ochranu zájmů místních obyvatel ve skutečnosti vůbec nejde.“

A je to venku. Nemaje co dělat, strávil jsem spoustu volného času, abych připomínkoval developerské záměry, protože upřednostňuji osobní zájmy. Mohu pana starostu ujistit, že nemám žádnou radost z pročítání stovek stran spisů ani z příprav na soudní spor. Nebaví mě dohadovat se s developery, klíčujícími mezi paragrafy jako zajíci, ani se starosty, již se zaklínají územními plány, které sami vymýšleli. Jediné, co z toho všeho mám, je spánkový deficit a občas dobrý pocit, když neprojde nějaká lumpárna.

V jednom však musím s investorem souhlasit. Rozsudek se stal skutečně precedentem. Varuje před obcházením zákonů. Namísto ukřivděného poplakování by se měli zástupci firmy raději chytit za nos a slíbit, že už to víckrát neudělají. :-)

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Jaderná renesance v praxi.....	str. 4-5
Hodnocení neexistujícího modulárního reaktoru v Temelíně.....	str. 5-6
Prezident Petr Pavel by mohl posunout spor o úložiště.....	str. 9

Nejvyšší správní soud: Resort na Lipně se vydává za bytovou výstavbu, ale ve skutečnosti může být jen rekreačním areálem

Projekt VIVA Lipno v katastru obce Lipno nad Vltavou původně investor předložil jako rekreační areál, poté ho ovšem formálně změnil a označil za bytovou výstavbu, aby se vyhnul nutnosti posouzení jeho vlivů na životní prostředí v tzv. zjišťovacím řízení (EIA) a získal územní rozhodnutí. Nejvyšší správní soud (NSS) nyní rozhodl, že se územní rozhodnutí ruší a projekt musí být ve zjišťovacím řízení EIA posouzen, neboť může ve skutečnosti být jen rekreačním areálem.

Projekt o celkové rozloze 4,5 ha chce developer postavit přímo na zalesněném břehu jezera. Skládá se z 10 bytových domů, 15 rodinných domů, 2 venkovních bazénů, klubu s restaurací a wellness. Investor projekt nejprve předložil jako rekreační resort, avšak po sdělení Krajského úřadu, že v této podobě bude muset být posouzen ve zjišťovacím řízení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA), investor projekt formálně upravil a předložil ho jako „komplex určený k trvalému bydlení“. Na základě této zjevně účelové změny Krajský úřad rozhodl, že projekt podle EIA posouzen být nemusí, a investor následně od stavebního úřadu ve Vyšším Brodě získal územní rozhodnutí.

Ekologické spolky proti tomuto nezákonnému postupu uplatnily podnět, kterému ovšem Krajský úřad nevyhověl. Spolek Calla následně podal žalobu na zrušení územního rozhodnutí. Tu sice Krajský soud zamítl, ale po podání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 1. rozhodnutí zrušil a potvrdil, že kontroverzní projekt musí nejprve projít řádným procesem posouzení vlivů na životní prostředí ve zjišťovacím řízení (rozsudek je dostupný [zde](#) (cit. 20.1.2025)).

V rozsudku mimo jiné konstatoval, že „pojem »rekreační a sportovní areály vně sídelních oblastí« zahrnuje i záměry rodinných a bytových domů umístěných v turisticky atraktivní přírodní lokalitě a umožňujících rekreaci a ubytování ve větším měřítku.“ Dále uvedl, že „... existují-li pochybnosti o tom, zda záměr podléhá zjišťovacímu řízení EIA, je namístě jej s ohledem na princip předběžné opatrnosti a prevence provést.“

„Jedná se o ukázkový příklad praktik některých developerů,“ říká předsedkyně spolku Lipensko pro život. „Nejprve propagovali luxusní rekreační resort s wellness centrem a přístavištěm pro jachty, ale když zjistili, že by museli projít posouzením vlivů na životní prostředí, rychle projekt překřtili na bytovou výstavbu.“

„Pokud by investorovi jeho formalistický přístup prošel, získali by další developeři návod, jak se v podobných projektech zákonu EIA vyhnout. Soud prostě konstatoval, že když se bytová výstavba projektuje v rekreační oblasti, daleko od obce v lese a na břehu jezera, pak to může být rekreační resort a musí splnit odpovídající zákonné povinnosti,“ komentuje rozhodnutí soudu Jiří Řehounek z Cally.

Rozhodnutí soudu je precedentní – podobné „převlečené“ projekty musí procházet řádným posouzením dopadů na životní prostředí bez ohledu na to, jak je investor formálně označí.

Tisková zpráva Cally a Lipenska pro život (redakčně upraveno)

Vláda vyhlásila chráněnou krajinnou oblast Soutok na jižní Moravě známou jako „Moravská Amazonie“

Vláda na svém jednání 15. ledna schválila vyhlášení dlouho očekávané Chráněné krajinné oblasti Soutok. Stane se tak 27. CHKO v České republice. Jedinečná příroda na soutoku Dyje a Moravy, která je známá díky své druhové rozmanitosti jako „Moravská Amazonie“, konečně získá potřebnou ochranu, která jí i přes existenci Biosférické rezervace s Lesnickým parkem dosud chyběla.

Hnutí DUHA i místní lidé dlouhodobě upozorňovali na podceňování tohoto vzácného území ze strany úřadů a vyjadřovali obavy k úplnému vymizení starých porostů, pestrosti krajiny i odumření desítky vzácných druhů rostlin a živočichů. Dlouho potřebnou ochranu tak získává mozaika lužních lesů i se zbytky pralesů, zaplavované mokřady s čolkem dunajským a střevlíkem mřížkovaným, štěrkové lavice či váté písky. Moravská Amazonie je jediným místem v Česku, kde se dosud [hojně vyskytují také jilmy](#). CHKO Soutok se bude rozkládat přibližně na 126,9 km², čímž se rozloha CHKO v ČR zvedne o cca 0,16 % oproti dnešku.

V rámci přípravy záměru CHKO Soutok proběhlo více než dvě stě padesát jednání a veřejných projednání. Zástupci Ministerstva životního prostředí a Agentury ochrany přírody a krajiny představili a diskutovali záměr chráněné krajinné oblasti dotčeným obcím, podnikatelům, vlastníkům, spolkům i široké veřejnosti. Hnutí DUHA se aktivně podílelo na připomínkování podkladových materiálů a zapojilo se do mezirezortního připomínkového řízení. Zaměřilo se například na získávání odborné podpory a efektivní komunikaci s místními nevládními organizacemi, které v tomto případě hrají významnou roli. [Petici](#)

[místních organizací za vyhlášení CHKO Soutok](#) podepsalo na 15 000 občanů. Ochranu území podporuje mnoho místních spolků a vyzývají k ní [ve svém prohlášení i tisíce členů a členek devíti odborných vědeckých společností](#).

Zajímavostí je, že už v roce 1948 vznikly první návrhy na ochranu území. Až v roce 1993 byla oblast označena jako mezinárodně významné mokřadní území podle tzv. Ramsarské úmluvy. Další uznání mimořádné hodnoty oblasti Soutoku nastalo v roce 1996, kdy byl na seznam světového kulturního a přírodního dědictví zapsán Lednicko-valtický areál zahrnující také část lužního lesa u Dyje.

Vyhlášení chráněné krajinné oblasti zajistí jednoznačnou a zcela přehlednou správu území. Otevře příležitosti pro financování revitalizačních projektů nebo způsobů hospodaření šetrnějšího k přírodě.

Ochrana přírody „Moravské Amazonie“ prostřednictvím maloplošné (rezervace, památky) i velkoplošné ochrany (chráněná krajinná oblast) bude také zárukou před potenciálními destruktivními stavebními či jinými projekty, jež by zdejší krajinu zpustošily. Vznik chráněné krajinné oblasti umožní zachovat vzácnou přírodu příštím generacím, zároveň umožní území obhospodařovat a neomezí činnosti, pro které dnes místní lidé luhy využívají, např. procházky krajinou, cykloturistiku, houbaření, včelaření, rybaření či myslivost.

Eliška Vozníková, vedoucí programu Krajina z Hnutí DUHA uvedla: „*Koalice v čele s Petrem Fialou a ministerským ambasadorem ochrany Soutoku Petrem Hladíkem konečně dokončila svůj předvolební slib a zajistila dlouhodobou ochranu unikátní přírody na jihu Moravy. Doufejme, že kompromisní návrh, který Ministerstvo životního prostředí tak dlouho vyjednávalo s obcemi a místními aktéry, přinese potřebnou ochranu a prostor pro obnovu přírody soutoku Moravy s Dyjí.*“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Jaderná renesance v praxi

K 1. lednu 2025 bylo na světě v provozu 411 jaderných reaktorů - o dva bloky méně než na začátku roku 2024. Výstavba nových jaderných elektráren probíhala ve 13 zemích, ubyly dvě země. Mimo Čínu se počet reaktorů ve výstavbě snížil o jeden. V roce 2024 bylo k síti připojeno sedm nových reaktorů s celkovým výkonem 8,2 GW - tři v Číně a po jednom ve Francii, Indii, Spojených arabských emirátech (SAE) a Spojených státech (USA) - zatímco čtyři s celkovým výkonem 3,9 GW byly uzavřeny - dva v Kanadě a po jednom v Rusku a na Tchaj-wanu. Čistý nárůst provozované jaderné kapacity tak činil 4,3 GW. Pro srovnání: jen v Číně přibýlo v prvních devíti měsících roku 2024 podle odhadů 161 GW solární kapacity a v USA bylo v průběhu roku 2024 připojeno k síti přibližně 40 GW nových solárních zdrojů.

Po spuštění jejich nejnovějšího bloku již nejsou v USA, které provozují největší jadernou flotilu na světě, ve výstavbě žádné reaktory. Americký Westinghouse slíbil, že reaktory AP1000 ve Vogtle a V.C. Summer postaví do tří let. V roce 2017, po čtyřech letech výstavby v obou amerických lokalitách, Westinghouse zkrachoval, výstavba dvou bloků ve V. C. Summer byla po vynaložení přibližně 10 miliard USD a devíti zdražených zastavena. Následovala lavina soudních sporů. V posledním soudním procesu v listopadu 2024 byl Jeffrey Benjamin, bývalý viceprezident pro nové elektrárny a velké projekty ve společnosti Westinghouse Electric Company, který přímo dohlížel na všechny nové jaderné projekty po celém světě, odsouzen k jednomu roku a jednomu dni ve federálním vězení poté, co se přiznal, že přiměl stavební společnost SCANA "vést nepravdivé záznamy v souvislosti s neúspěšným projektem výstavby jaderného bloku V.C. Summer".

Ve Francii zahájil v roce 2007 největší provozovatel jaderných elektráren na světě, státní společnost Électricité de France (EDF), výstavbu francouzsko-německého evropského tlakovodního reaktoru EPR Flamanville-3 s příslibem připojení k síti v roce 2012. V roce 2023 se francouzská vláda obávala, že EDF zkrachuje a rozhodla o opětovném znárodnění společnosti. Po četných porušených slibech o připojení

k síti v průběhu let se ukázalo, že EDF není schopna poskytnout správnou prognózu připojení k síti ani 24 hodin předem. Flamanville-3 byl sice 21. prosince 2024 konečně připojen k síti, ale trvalo až do poloviny ledna 2025, než začal vyrábět více elektřiny, než spotřeboval. Francouzský Účetní dvůr vydal 14. ledna 2025 zdrcující vyúčtování a aktualizaci nákladů, které odhadl na 23,7 miliardy eur, což představuje sedminásobný nárůst oproti původnímu odhadu 3,3 miliardy eur.

K 1. lednu 2025 bylo ve výstavbě celkem 61 bloků ve 13 zemích, což je o dva reaktory více než před rokem, ale stavební činnost probíhá v méně zemích. Ve třech zemích (Francie, Spojené arabské emiráty, USA) byl v uplynulém roce spuštěn poslední rozestavěný reaktor, zatímco v jedné nové zemi (Pákistán) byla zahájena výstavba jednoho reaktoru. Téměř polovina reaktorů (29) je ve výstavbě v Číně, včetně čtyř realizovaných ruským průmyslem, který staví také v Bangladéši (2), Egyptě (4), Indii (4), Íránu (1), Turecku (4) a doma (6), celkem tedy 25 bloků. Jedinou zemí, která kromě Ruska a Číny staví v zahraničí, je Francie se dvěma bloky Hinkley Point C ve Velké Británii.

Edvard Sequens

[Plná verze článku "Nuclear 2024 in Numbers - Fewer Countries Building New Reactors"](#)

Hodnocení neexistujícího modulárního reaktoru v Temelíně?

19. prosince skončil stanovený termín pro zaslání vyjádření k hodnocení dopadů na životní prostředí záměru firmy ČEZ „Nový jaderný zdroj SMR v lokalitě Temelín“ v procesu EIA, který vede Ministerstvo životního prostředí. Předložené podklady hovoří o jaderném bloku s jedním nebo dvěma reaktory o celkovém výkonu do 500 MWe, není vůbec jasné, jaká z technologií se posuzuje, přičemž vývoj žádné ještě nebyl dokončen. Calla ve svém vyjádření z těchto důvodů požádala, aby Ministerstvo životního prostředí proces hodnocení záměru zastavilo.

Hodnocení vlivů na životní prostředí a zdraví lidí nemůže pracovat jen s odhadnutými očekávanými dopady. Oznámení pracuje se čtyřmi technologiemi, mezi nimiž může být jak varný reaktor, tak tlakovodní, každá má jiné parametry, a tedy jiné dopady na své okolí. Vývoj ani jedné z nich pak nebyl dotažen do konce, jsou v různé fázi rozpracovanosti, kdy k realitě je ještě poměrně daleko. Ze čtyř popisovaných modelů navíc byl již vývoj reaktoru NUWARD od francouzského Framatome (EdF) zcela zastaven.

ČEZ sice již v době probíhajícího hodnocení uzavřel smlouvu o strategickém partnerství s britskou firmou Rolls-Royce Limited, ale ani jí vyvíjený reaktor ještě není dokončen a tedy i jeho hodnocení by bylo předčasné.

Oznámení používá záměrně matoucí název SMR pro záměr, který má mít instalovaný výkon až 500 MWe a správně patří mezi reaktory označované jako střední. Jako malé lze označovat ty do výkonu 300 MWe. ČEZem uvažovaný Rolls-Royce SMR se svými 470 MWe je obdobně velký jako reaktory v Jaderné elektrárně Dukovany.

Zdůvodnění umístění záměru v předloženém Oznámení se nevěnuje potřebnosti tak vysokého

elektrického výkonu v této lokalitě. Pokud již dnes stávající dva reaktory Jaderné elektrárny Temelín dodávají cca 16 TWh elektřiny ročně, spotřeba elektřiny na území Jihočeského kraje je maximálně 3 TWh ročně. Zbytek je nutné transformovat a přenášet do vzdálených oblastí za nemalých ztrát. Pokud by v Temelíně měly stát další dva korejské reaktory dodávající až 19 TWh elektřiny, umístění dalšího středního reaktoru je v tomto místě z energetických důvodů zcela nadbytečné a spíše problematické.

Modulární reaktory, ani malé, ani střední v této chvíli prakticky neexistují, proto nelze zodpovědně vyhodnotit jejich dopady na životní prostředí a zdraví lidí. Ministerstvo by takovou hru na hodnocení mělo zastavit.

Edvard Sequens

Potíže státu na Třebíčsku

Český stát se rozhodl více rozvíjet finančně a bezpečnostně rizikovou jadernou energetiku, takže první nový jaderný blok prosazuje stavět v Dukovanech. K tomu ale potřebuje vybudovat mnoho silnic, přestože mnohdy postrádají dopravní a finanční odůvodnění či jsou ekologicky nevhodné, jak dokládá přeložka průtahu v Třebíči.

Hlemýždí tempo povolování jaderného bloku v Dukovanech

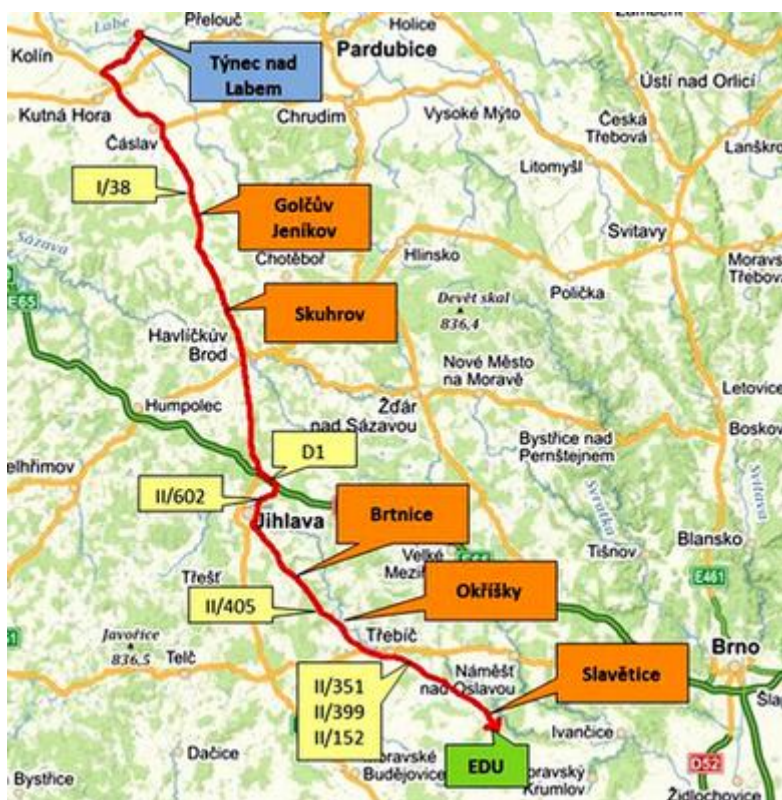
Politici se rozhodli dekarbonizovat průmysl, energetiku a dopravu hlavně tím, že bezkonceptně sází na zdlouhavou, drahou a rizikovou jadernou energetiku a až pak na rychlý, levnější a jednodušší rozvoj obnovitelných zdrojů energie a na úspory.

Přitom potřebné množství elektřiny kolem roku 2040 je možné mít i bez výstavby nového jaderného bloku, jak například dokládá studie z října 2021 s názvem „Energetická revoluce: Jak zajistit elektřinu, teplo a dopravu bez fosilních paliv“.

Vlajkovou lodí „jádra“ má tak být údajně v letech 2029 až 2036 výstavba prvního ze dvou jaderných bloků v Dukovanech s výkonem kolem tisíc dvě stě megawatt nejméně za dvě stě miliard korun. Podle rozhodnutí vlády z července 2024 má tento blok, který dosud ani nikdo nevymyslel, postavit jihokorejská firma KHNP.

A jaký je stav jeho povolování? V červnu 2021 byla zahájena dvě územní řízení a až v říjnu 2023 vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu dvě svá rozhodnutí: pro jaderný blok a pro okolní silnice. Proti nim pak bylo v únoru 2024 zasláno celkem šest rozkladů: od jednoho rakouského spolku, od čtyř českých spolků a od jedné firmy.

Nyní se čeká na rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu. Následovat by pak měla různá stavební řízení. Nelze tedy nyní najisto tvrdit, že se tento blok skutečně začne stavět již v roce 2029.

Finančně neefektivní dopravní stavby

Pokud se má s výstavbou jaderného bloku začít v roce 2029, tak se nejprve musejí z Týnce nad Labem do Dukovan vybudovat přeložky řady silnic a osm obchvatů obcí a měst, včetně Třebíče, jak si vláda v říjnu 2017 také schválila. Jinak se totiž velkoobjemové a těžké části jaderného bloku do Dukovan nedostanou. Bizarní přitom je, že se u těchto staveb nehodnotí jejich naléhavá dopravní potřebnost a ani ekonomická efektivnost.

Jednou z takových staveb má být i přeložka silnice I/23 v Třebíči za 5,6 miliardy korun, neboť na průtahu města se nalézá úsek délky 105 metrů, které svým vysokým sklonem brání dovozu potřebných částí jaderného bloku. Přitom rychlejší a levnější řešení bez nové přeložky se zřejmě ani nehledalo.

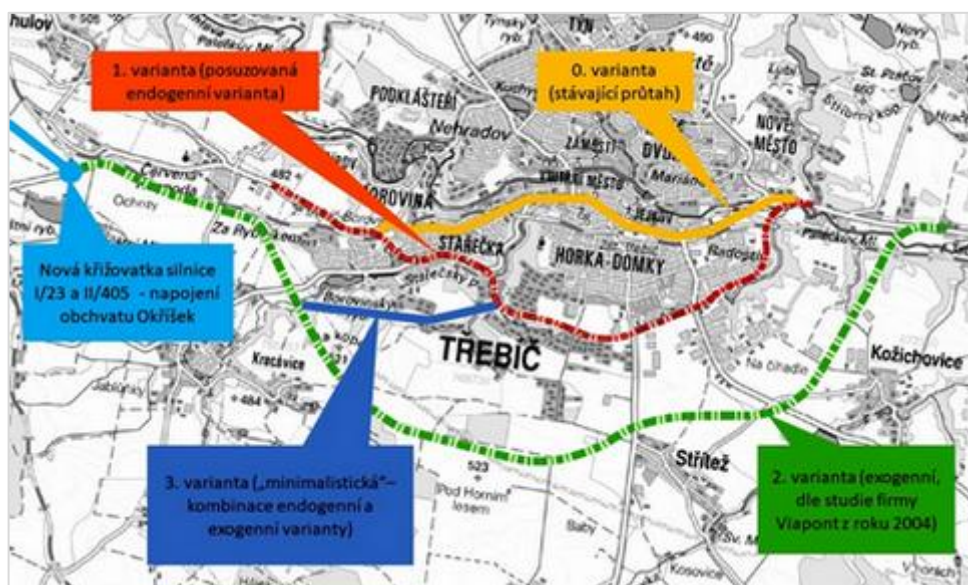
Přitom nejde o všechny dopravní investice. Vláda totiž v únoru 2024 ještě rozhodla, že na další opravy, modernizace a novostavby různých silnic v různých krajích, zejména v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji, vyčlení třináct a půl miliardy korun, které se mají utrácet v letech 2024 až 2029, případně až do roku 2034.

Výdaje na tyto dopravní stavby nelze považovat za společensky efektivní a budou jistě ještě růst. Navíc tyto peníze mohou chybět pro výstavbu daleko potřebnějších nových silnic jinde v ČR.

Dopravně nevhodná přeložka v Třebíči

A jak je na tom příprava tzv. obchvatu Třebíče? Stavba přitom obchvatem není, neboť prochází okrajem města přes rekreační a přírodně cenné území, takže jde spíše o nový průtah nebo obecně o přeložku silnice I/23. Někteří místní občané říkají stavbě průchvat.

Nový průtah představuje 2-3pruhovou silnici délky téměř 6 km, která má stát 5,6 miliard korun. To je asi třikrát více, než je obvyklé, což ale zřejmě nijak nevadí. Přitom existuje elegantní trasa skutečného obchvatu Třebíče délky asi 11,25 km, kterou vedení města a stát odmítají, ačkoliv její vlivy na obyvatele a na přírodu by mohly být nižší, náklady přijatelnější a hlavně by nebránila rozvoji města.

Nový průtah ale musel nejprve od krajského úřadu v Jihlavě získat rozhodnutí o povolení škodlivého zásahu do biotopů dvaceti šesti zvláště chráněných druhů a rodů živočichů. Řízení za účasti Děti Země a spolku Obchvat Třebíče začalo v srpnu 2021 a povolení bylo vydáno v srpnu 2022. Oba spolky přitom marně namítaly, že není doložen veřejný zájem a ani jeho převaha nad zájmem ochrany těchto

jedinců a jejich biotopů. A ani nebyla posouzena varianta skutečného obchvatu města.

Následně pro nový průtah začalo v listopadu 2022 územní řízení společně s hodnocením vlivů na životní prostředí (tzv. proces EIA). Krajský úřad souhlasné závazné stanovisko EIA vydal 15. ledna 2024, aniž se podrobně zabýval namítanými nedostatky podkladů či předloženými rozpory, a územní rozhodnutí pak vydal 20. srpna 2024. Proti němu svá odvolání zaslaly čtyři spolky a třináct fyzických osob, o nichž nyní rozhoduje Dopravní a energetický stavební úřad. Ten ovšem dodržováním zákonů příliš nevyniká.

Škodlivý zásah přeložky v Třebíči byl nezákonný

Spolky již mají na svém kontě první úspěch. Krajský soud v Brně totiž na základě žaloby Děti Země rozsudkem ze dne 27. srpna 2024 zrušil povolený škodlivý zásah nového průtahu v Třebíči do biotopů dvaceti zvláště chráněných druhů a rodů živočichů, neboť zrušil rozhodnutí krajského úřadu v Jihlavě i Ministerstva životního prostředí.

Soud mj. uznal, že došlo k bezdůvodnému odmítnutí uložit další zmírňující podmínky, a hlavně nebyl doložen veřejný zájem na jeho výstavbě. Rozhodování o zásahu se tedy vrací o tři a půl roku zpět na začátek, přičemž bez něho nelze územní rozhodnutí potvrdit.

Závěr

Povolování jaderného bloku v Dukovanech i nového silničního průtahu Třebíči tedy představuje jakýsi „solistovaný tanec“ – stát udělá několik kroků vpřed, ale občané ho mohou přinutit udělat několik kroků vzad.

Zásadní přitom je, že angažovaná veřejnost bude všechny velké stavby spojené s novým jaderným blokem v Dukovanech sledovat a žádat důsledné a zákonné vypořádání svých námitek. A to se týká i trasy přeložky silnice I/23 v Třebíči, kterou lze postavit jako skutečný obchvat města, nikoliv jako jeho druhý průtah.

Miroslav Patrik, Děti Země

Maření energie je absurdní. Na vině nejsou obnovitelné zdroje, ale nepřipravenost

Plány na výstavbu [zařízení na maření elektřiny](#) v době její záporné ceny jsou výsledkem nepřipravenosti České republiky na přebytky levné elektřiny z obnovitelných zdrojů. Podle Hnutí DUHA však nelze vinu přisuzovat obnovitelným zdrojům, ty naopak výrobou levné domácí elektřiny pomáhají ekonomice i energetické bezpečnosti. Příčinou je absence legislativy a koncepčního přístupu k akumulaci energie do baterií; ohřívání vody v domácích bojlerech i zásobnících v teplárnách či výroby zeleného vodíku a také flexibilitu, tedy chytré přizpůsobování spotřeby výkyvům cen za dodávky elektřiny. Řešením je tyto inovace urychleně zavést.

Česká republika měla povinnost transponovat [EU směrnici 2019/944](#), která zahrnuje ustanovení týkající se akumulace energie a flexibility, nejpozději do 31. prosince 2020. Je rok 2025 a novela zákona zvaná Lex OZE 3 je nyní v Senátu a ustanovení umožňující zapojení akumulace do trhu s elektřinou nabydou účinnosti až půl roku po zveřejnění novely ve Sbírce zákonů ČR (zpoždění téměř pět let), ustanovení k flexibilitě ještě později.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: „Každý rozumný člověk se pohorší nad plány maření elektřiny. Bylo by však chybou vinit obnovitelné zdroje, které levnou domácí elektřinu produkují. Na vině je stát, který neumožnil využívání akumulace energie a chytrého přizpůsobování

spotřeby aktuálními cenám elektřiny. Měla to udělat minulá vláda do konce roku 2020, začala až současná předložením Lex OZE 3. Proto jsme v situaci, kdy místo toho, aby si například lidé ohřívali vodu v domácích bojlerech podle potřeby sítě a dostali za to zaplacené, tak se bude platit majitelům obřích fénů za ohřívání vzduchu. Vláda musí reagovat a bezodkladně podpořit masivní zapojení různých forem akumulace a flexibility do trhu s elektřinou.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Prezident Petr Pavel by mohl posunout spor o úložiště

Platforma proti hlubinnému úložišti uvítala informaci, že se prezident republiky Petr Pavel zajímá o problematiku hledání konečného hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů a při své nynější návštěvě Jihočeského kraje se setkal a poobědval se starosty čtyř dotčených obcí z lokality Janoch u Temelína. Prezident by mohl pomoci změnit dnešní rozhodování o této stavbě nehledící na názor obyvatel a samospráv dotčených oblastí na rozhodování, kdy bude tento respektován. Hluboká nad Vltavou, tak Temelín, Dříteň i Olešník deklarovaly, že jsou proti záměru navěky odložit v této jaderným průmyslem již dosti zatížené lokalitě jaderný odpad. Temelín, Olešník a Hluboká nad Vltavou se také odvolaly proti stanovení průzkumného území pro geologické práce a tyto tak nemůže Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) zahájit.

Stejně jako na lokalitě Janoch, i obce dalších tří, na které se zaměřilo SÚRAO, tedy Březový potok v Pošumaví, Hrádek na Jihlavsku a Horka na Třebíčsku se brání povolení geologických průzkumů. Obce z lokality Horka navíc podaly stížnost pro porušení mezinárodní Aarhuské úmluvy, kterou je Česko vázáno a komise sledující dodržování práv veřejnosti se bude stížností proti České republice zabývat.

Případné vybudování a provoz hlubinného úložiště navždy výrazně změní budoucnost života obcí ve vybraném regionu. Takové rozhodnutí by nemělo být prosazeno východoevropským způsobem silou státní moci s argumentem, že menšina musí ustoupit zájmům většiny, ale vyjednáváním a získáním souhlasu těch, na které rozhodnutí dopadne nejvíce. Jestliže je dáváno za vzor již zprovoznované úložiště ve Finsku a nedávno povolené hlubinné úložiště ve Švédsku, vždy k tomu došlo po souhlasu dotčených komunit, které možnost stavbu zamítnout mají v obou zemích zajištěnu v zákonech.

Apelujeme proto na prezidenta Petra Pavla, aby v rámci svých pravomocí prosazoval právě tento demokraticky poctivý způsob. A také aby sledoval, zda snaha rychle skrýt nebezpečné odpady pod zem neodvádí pozornost od možných alternativ, jak s vyhořelým jaderným palivem nenaložit zcela jinak.

Zveme tímto pana prezidenta srdečně k návštěvě i na ostatních lokalitách, kde s ním rádi pohovoří nejen starostky a starostové, ale též aktivní občanská společnost.

Zdeněk Souček, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti a starosta obce Rudíkov z lokality Horka na Vysočině řekl: „Pan prezident se zajímá o téma hlubinného úložiště vysoce radioaktivních odpadů, což je dobře. Případná stavba

by negativně ovlivnila minimálně dvě generace tisíců lidí, kteří se do dnešního dne nemají, jak stavbě bránit, přičemž současná vláda se vyloženě v programovém prohlášení vlády zavázala k posílení práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Že se tak do dnes neděje, ukazuje i nedávné vyhodnocení přípustnosti stížnosti ke komisi pro porušování Aarhuské úmluvy, kterou obce podaly. Pevně věříme, že pan prezident postupně navštíví všechny čtyři zvažované lokality a vládě bude připomínat její slíbené závazky vůči dotčeným obcím.“

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Pryč s láčkovci!

Republikou otřásá spor o láčkovce. Reformátoři školství s nimi nepočítají, neboť tito tvorové brání moderní školní výuce. Za všechny odborníky citujme ministra Mikuláše Beka: „*Memorování láčkovců z nás moderní, konkurenceschopnou a trvale se učící společnost samozřejmě neudělá.*“

Takže s chutí do toho. Vyobcujme láčkovce z učebnic. Až bude nebohý český rekreant umírat na australské pláži po žahnutí čtyřhrankou, nebude ani vědět, co ho žahlo.

Všem láčkovcobijcům musím ovšem prozradit, že byli podvedeni. Láčkovci už se neučí dávno, protože jde o nepřírozenou (parafyletickou) skupinu. Doporučuji proto vyškrtat také skupiny, které do nich dříve patřily: žahavce, žebernatky, houbovce a vločkovce.

Jiří Řehounek

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás z bezmála 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Naučná stezka ve Slavonicích založená mateřskou školou (lat: 48.9935, lon: 15.3578)

Vydejte se po naučné stezce, kterou vytvořila zdejší mateřinka a která vyniká rozmanitými stanovišti.

Stezka prochází mokřadními porosty, které střídají slunné svahy sadů se stepními společenstvy. Stezka vede bývalým pohraničním pásmem – dříve nepřístupným územím. I díky tomu zde stále nacházejí útočiště nejrůznější živočichové. Na jejím konci, u původně odkalovacího

rybníka můžete pozorovat stopy po činnosti bobrů. Popisky stezky si můžete přečíst v češtině a němčině.

Na naučné stezce je zajímavé, že v poměrně krátkém úseku 5 km se na ní střídají velice odlišné přírodní biotopy – mokřady a stepní stráně. Podél stezky můžete navíc sledovat stopy různé lidské činnosti (uzavření cest v bývalém pohraničí, těžba dřeva, intenzivní hospodaření, regulace toků, meliorace atp.) a hledat souvislosti mezi činností člověka a proměnami přírody.

Kapesní průvodce po naučné stezce (ke stažení na webových stránkách: <http://www.msslavonice.cz/stranka-naucna-stezka-52>)

Časová náročnost: 2 hodiny

Dostupnost: Jedná se o stezku pro pěší podél Slavonického potoka, místy může být podmáčená. Jinak je terén dobře prostupný. Poslední úsek stezky vede po hlavní silnici (s malými dětmi je lépe se vracet stejnou cestou). Stezka je dobře dostupná přímo z centra Slavonic. Slavonice jsou konečnou stanicí vlaků přijíždějících od Jihlavy a Telče, zajíždí sem i řada autobusů. Leží na cyklostezkách (mj. Greenways Praha – Vídeň).

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde:

<http://www.enviroskop.cz/?naucna-stezka-ve-slavonicich-zalozena-materskou-skolou>

Vybrala pro vás Romana Panská

Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Jihočeské akce ke Světovému dni mokřadů

Den Mokřadů v ČB pánvi se závěrem v PP Zbudovská blata

sobota 8. února 2025 od 10:00 do 18:01

Místo setkání: U Mlýnského rybníka u Čejkovic. Auty se pak přesuneme dále.

Organizuje: Jakub Vlček (773124333)

Cílem vycházky budou ptáci v Českobudějovické rybníční pánvi. Začneme u Mlýnského rybníka u Čejkovic. Parkovat se dá podél silnice. Odtud se po úvodním pozorování v blízkém okolí přesuneme po vlastních osách k nějakému většímu hejnu hus, které v okolí očekáváme. Závěr nás čeká v ptačím parku Zbudovská blata. Zde nás provede správce parku Kryštof Chmel. Nejspíš připraví i ukázkou kroužkování. Nakonec si uděláme oheň u pomníku Kubaty, co dal hlavu za Blata.

Calla vás srdečně zve na besedu

Jaderný odpad na věčné časy v hlubině u Temelína?

s Edvardem Sequensem
vedoucím energetických projektů v Calle

Na dohled od Českých Budějovic je jedno ze čtyř míst, kde stát hledá místo pro nejvíce problematický odpad, jaký vytváříme – vyhořelé jaderné palivo. Jaká je možnost, že tu vznikne konečné hlubinné úložiště? Co vše musí být splněno? Co na to lidé, co zde žijí? A máme jiné možnosti?

V úterý 18. února 2025 od 17:30 hod.

Klub Horká Vana, Česká 222/7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Příště: 18. března

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 20. 2. 2025 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!